

ԴԵՊՈՒ ԵՐԿԻՐ

Գրեց՝ Յ. Պ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Այն օրէն ի վեր երբ համայնա-
վար Ռուսաստանն իր հաւանու-
թիւնն յայտնեց Հայաստանի ներ-
գաղթին համար, ուրախառիթ
լուրը համաճարակի համեմատու-
թեամբ վարակեց արտաշխարհի
հողմացրիւ հայութիւնը: Քիչ յե-
տոյ Հայաստանէն հասաւ քակ-
ուած լեզուներու եղբայրական
սրտարուխ հրաւէրը — դէպի՛
Հայաստան: Խօսելու արտօնուած
բերաններ աշխարհի չորս հովե-
րուն ցրուած իրենց եղբայրները
տուն կը կանչեն սլաղատանքով:
Կը տեսնուի որ հրաւէրը ներսէն
կու դայ: Այսօր, Արարատը, Հա-
յաստանի բանաստեղծներու վըր-
ձինին տակ աւելի գունաւորուած
ու գեղեցկացած կը թուի. ու,
ինչո՞ւ չէ, Արարատն անգամ իր
ձիւնածածկ գաղաթը երկնքի ամ-
պերուն դէմ բացած՝ իր բախտա-
գուրկ գաւակները տուն կը կան-
չէ... Այս ցնծադին շարժումը
կատարեալ դարձնելու համար,
պէտք է աւելցնել կորովի Ակնու-
նիին սրտաղեղ խօսքը — «Դէպի
Երկիր»...

Որո՞նք պիտի երթան երկիր:

Անտարակոյս, առաջին հերթին
պիտի երթան այն հայերը, որոնք
աւելի մօտ կը դանուին Հայաս-
տանի երկրային դիրքով եւ ո-
րոնք մեր ազգին դիտուն կրկնը-
ւած աղէտին զոհերն եղած են,
կորսնցնելով իրենց բովանդակ
տնտեսութիւնը՝ ենթարկուած են
ասղանդական անստոյգ եւ քայ-
քայող կեանքի մը: Առաջին հեր-
թին մէջ կ'իյնան նաեւ այն հա-
յերը, որոնց հանդէպ հիւրընկա-
լող երկիրը ծուռ եւ անբարեա-
ցակամ դիտաւորութիւններ կը
սնուցանէ ու իրենց ներկայու-
թիւնը անբաղձալի կը դանէ:

Յետոյ, Հայաստան պիտի եր-
թան այն անձերը, որոնք դեռ ե-
րիտասարդ են եւ ընդունակ՝ երկ-
րի վերաշինութեան վիթխարի
գործին օգտակար հանդիսանա-
լու: Երիտասարդ հայերը, եթէ
իրենց ունէ մասնագիտական ըն-
դունակութեան միացնեն հայու
մշտալատ հայրենասիրութիւնն ու
նուիրումը, երկրին համար կը
դառնան կազմական ջիղեր: Հա-
յաստան զնացողները լոկ այցե-
լութեան մտքով ճամբայ իյնալու
չեն, եւ ո՛չ ալ ձիւնածածկ Արա-
րատն ու պատմական աւերակնե-
րը տեսնելու ցանկութիւնը զի-
րենք ոտքի հանելու է: Ամէն գը-
նացող պէտք է պատրաստակամ
ըլլայ գործի եւ զոհաբերութեան

Մանաւանդ Հայաստան երթա-
լու չեն անոնք որ օտար երկրի մը
մէջ ապրուստի միջոց ունին եւ
կը դանուին առաջացած տարիքի
մէջ: Հայաստան ձերանոց չէ:

Տրուած ըլլալով, որ Ռուսական
տիրապետութեան տակ դանուող
երկիրներու մէջ անհատական դը-
քամագլուխի շահարկութեան եւ
գարգացումի հնարաւոր պայման-
ներ կը պակսին, հազիւ թէ նիւ-
թապէս պատրաստուած հայեր
Հայաստան երթան այս նպատա-
կով եւ գերձ մնան քայքայող յու-
սախտքումէ:

Յայտնի է որ Ռուսաստանի
տիրապետութեան տակ դանուող
երկիրները կը դանուին տնտեսու-
պէս յետամնաց վիճակի մէջ: Հա-
կառակ թափուած ճիգերուն եւ
խթանուած սյժերուն, այս լայ-
նածաւալ աշխարհամասը դեռ հա-
սած չէ եւրօպական գարգացու-
մի շափանիչին: Այնքան ընդար-
ձակ հողերու արդանդներուն մէջ
կը դանուին ահադին հարստու-
թիւններ, որոնք ճարտար եւ գոր-
ծող ձեռքերու կը կարօտին:

Ահա այս եւ ուրիշ պատճառ-
ներով է, որ Ռուսաստանը Հա-
յաստանի բերնով հայերուն ներ-
գաղթի հրաւէր կը կարդայ: